

Pridnost in lenoba.

§ 3. Delo je naša dolžnost.

Pri težkih in neprijetnih rečeh se rado zgodi, da človek polagoma začne pešati in odnehavati. Tudi delo se nam kaj rado začne ustavljati, ker se ga sčasoma naveličamo. Zato je treba, da človek priganja samega sebe k pridnemu delu. Posebno krepak priganjač k pridnosti je prepričanje, da delo ni prostovoljna reč ter nam ni dano na izbiro, ali hočemo ali nočemo delati, marveč da moramo delati, da je delo — naša dolžnost.

1. To dolžnost nam naklada že n a r a v n i zakon, ker človek je ustvarjen za delo.

V stvarstvu božjem je vse delavno; vsaka stvar deluje po svoje, da doseže svoj namen, ki ga ji je Bog odločil ob stvarjenju. Kako vztrajno pridne so, n. pr., živali, velike in male, v zraku, na zemlji in pod zemljo, v vodi in na suhem, nekatere podnevi, druge ponoči...! In kako veličastno je delo naše zemlje, da preskrbljuje človeku in živalim potrebne hrane in zaželenega razvedrila! Le pozimi nekoliko počiva, pa še pozimi ne popolnoma; saj pač ni videti, kakor da bi si hotela privoščiti trdega spanja, marveč le nekoliko zadremlje proti koncu leta in kmalu po Božiču se že zopet vzbuja k novemu delu.

Ako pa vse deluje, naj bi li edino človek, krona vsega stvarstva, smel počivati, — lenariti?

Prav res, sramotno je za človeka, da ga je moral že modri Salomon poslati k mravljam, da bi se odvadil lenobe in naučil pridnosti!

Priganja ga namreč (v knjigi „Pregovorov“): „Pojdi k mravlji. o lenuh! in ogleduj njena pota ter se uči modrosti. Nima vojvode, ne učenika, ne oblastnika, pa si vendar poleti pripravlja hrano in ob žetvi nabira, kar uživa. Lenuh, doklej boš spal? Kdaj boš vstal iz svojega spanja?“ Z enako pravico bi lahko poslali

lenuha k pridni čebeljici, k ptičku, pajku itd. Vsaka stvar bi mu klicala: „Človek, delaj, kakor vidiš, da jaz delam!“

Kaj krepko nam označi to resnico Job z besedami: „Kakor je ptič ustvarjen za letanje, tako človek za delo“. Le pomislite, kakšna pokveka bi bil naš ljubi škrljanček, ko bi se mu nekega dne zljubilo, da bi popustil zračne višave ter bi nehal letati in začel le potleh korakati! In kakšna bi bila ščinkovček in vrabček, ko bi popustila letanje in začela skakati kakor žabe ob cesti! Ta primera nam pač dovolj jasno osvetljuje, kako globoko se pogrezne človek — lenuh, ki noče delati.

2. Pa ljubi Bog, ki je vsaki stvari odločil poseben delokrog, je dal vsaki tudi potrebne zmožnosti in primerne pomočke. Človeka je tudi v tem oziru odlikoval nad vse druge stvari. Kako modro je njegovo telo uravnano za razna dela in kako krasne zmožnosti in sredstva ima za duševno delovanje, da more doseči svoj dvojni namen, časno blagostanje in nadnaravno zveličanje v večnosti. Naše telo je tako sestavljeno, da se mu kar na vseh udih že vidi, da je ustvarjeno za delo, kakor bi vsi skupno in vsak posebej kričali: za delo, za delo! Človeško telo ima veliko moč, ki jo lahko raznovrstno uporablja: v nogah, v rokah, na ramah, na hrbtu itd. Kako spretno lahko rabi roke za vsakovrstna opravila! Na vsaki roki ima tri glavne pregibljeje in na štirih prstih še posebej po tri in na palcih po dva pregibna členka. Kaj pa, če pridejo še v poštev veličastne duševne moči: spoznanje, razsodnost, spomin, domišljija, kraljevska volja! In povrh tega še vsa raznovrstna sredstva božjih milosti, ki jih Jezus Kristus ponuja po sveti cerkvi, daje pa le onim, ki hočejo sodelovati. Ali ni res pri vsakem človeku jasen odsev in glasen odmev: delaj, delaj, delaj!

O da, ko bi bil Bog ustvaril človeka za lenobo, bi ga bil moral ustvariti popolnoma drugačnega. Zdaj pa mora vsak, ki ve, da je Bog neskončno moder, priznati: človek je ustvarjen za delo! Čemu torej vse

veličastne moči, dušne in telesne, naravne in nadnaravne, ako jih noče rabiti, noče delati!?

3. Brez dela ne more človek doseči svojega namena, ki je dvojen: pametno in srečno živeti tu na zemlji, pa obenem si pridobiti tudi večno zveličanje v nebesih.

Pa nobenega izmed teh dveh namenov ne moremo doseči brez naporenega dela. Ako je v dosego časne sreče celo v raju Adam moral delati, ko je bil še v prvotni nedolžnosti, koliko bolj mora po grehu naporno delati vsak človek, ker je Bog odzvel blagoslov zemlji! Pa ne le poljedelci, marveč ljudje vseh stanov se morajo zdaj veliko truditi, ako hočejo pošteno živeti. Vsepovsod, kjer bivajo ljudje, raste tudi trnje in osat. Svetovni apostol sv. Pavel je po navdihnjenju sv. Duha podpisal splošno sodbo vsem zemljanom: „Kdor ne dela, naj ne je!“

Če je pa že v dosego časnega namena treba vztrajnega dela, koliko bolj v dosego večnega. Saj nam je to prav jasno povedal Jezus Kristus sam, ko je rekel: „Nebeško kraljestvo silo trpi in le silni si ga bodo prisvojili. „Ali ni to dovolj jasna in točna razsodba? ali ni to toliko, kakor če bi rekel: Za lenuhe ni nebes?!“

Ker torej človek ne more brez dela in truda doseči svojega namena, za katerega je ustvarjen, je pač razvidno vsakomur, da je delo splošna dolžnost. Lenuh res ne ve, zakaj je pravzaprav na svetu.

4. Delo nam ukazuje tudi posebna zapoved božja, in sicer tako določno in jasno, da pač nihče ne more imeti nikakršnega izgovora. Saj skoraj vselej in povsod, kjer Bog kaj zapoveduje, je pritanjena tudi zapoved o delu. Bog je že v raju Adamu dajal razna navodila, in med drugim mu je posebej zapovedal tudi delo in sicer kar dvakrat: pred grehom in še ostreje po grehu. Na Sinajski gori pa je zopet Bog med gromom in bliskom ponovil med drugimi zapoved o delu: Šest dni delaj in opravljaj vsa svoja dela! Kakor se namreč povdarja v tretji božji zapovedi nedeljski počitek, enako se mora povdarjati šestdnevno delo.

V novi zavezi pa je Jezus Krisus z besedami in zgledom dal pravo razlago božje zapovedi o delu. Kako lepa je, n. pr., njegova prilika o gospodarju, ki je najemal delavcev v svoj vinograd in je tako zelo osupnil, ko je še proti večeru zagledal na trgu nekaj mož brez dela. Zaklical jim je: Kaj pa vi stojite tukaj brez dela ves dan?! Srečni so bili pač, da jih je našel ob tej pozni uri tako dobrohoten najemnik ter jim tako velikodušno poplačal delo ene same — zadnje ure. Na kaj takega naj se nikar ne zanašajo lenuhi današnjih dni.

Posebno pa se je sv. cerkev, ki v Jezusovem imenu tolmači božje zapovedi, od nekaj zlasti skrbno ozirala na delo. Telesno delo je najprej oblačila s tem, da je odpravila trdosrčno suženjstvo in krščanske posle povzdignila do onega viška, da so jih imenitna gospoda smatrali kot člane svoje družine. Dušno delo pa je posebno pospeševala s tem, da je po cerkvenih zapovedih natančneje pojasnila tretjo božjo zapoved in točno določila, katera dobra dela naj se opravljajo ob nedeljah in praznikih in kako naj se tudi ob delavnikih telesno delo posvečuje v božjo čast.

* * *

Kateri naj bo kralj?

Dvema bratoma — tako pripoveduje pravljica, — je bilo prorokovano, da bode še eden izmed njiju kralj. Da bi izvedela, katerega zadene ta sreča, gresta oba vprašat paganskega vedeža v jako oddaljen kraj, ki so ga pogani imenovali orakelj. Tu dobita odgovor: „Oni bo kralj, ki bo prvi poljubil svojo mater“. Takoj hiti eden izmed bratov proti domu in dospevši domov, še ves zasopljn, poljubi svojo mater v veseli nadi, da bode kralj, ker je prehitel svojega brata. Drugi brat je bil pa modrejši ter je, zaslišavši orakeljev odgovor, počenil na tla in poljubil zemljo, ki je naša skupna mati, in postal je kralj.

Ta pravljica ima lepo resnico in koristen nauk v sebi. Zemlja je res naša dobra mati, toda le za

svoje pridne otroke. Že prej sem omenil, kako pridno nas zemlja preskrbljuje z živežem in drugimi potrebščinami, a pristaviti moram, da nam odtakrat, ko je bila naša prva mati Eva nepokorna, tudi naša krušna mati — zemlja noče sama kruha rezati, marveč ji moramo pridno pomagati, sodelovati z njo. Da, pridnost je storila, da ima človek že v toliki oblasti naravne sile; po svoji pridnosti torej kraljuje človek na zemlji. Pa tudi posameznik more kraljevati sedaj in bo mogel z Bogom kraljevati vekomaj, ako je vztrajno priden in delaven. Za istinito pridne ljudi je namreč na zemlji še vedno dovolj dobrih in častnih služb; v večnosti pa je pripravljena kraljevska krona vsem, ki vztrajajo v pravičnosti!

Slavka.

Kako radi smo jo imeli, kako vsi ljubili! Ali zdaj? Ah, zdaj je ni več med živimi. Uboga Slavica! Kako nenadoma se je preselila v večnost. Mrzla smrt jo je vzela iz naše srede. Ne bodemo je pozabili. Kdo bi pač lahko zabil poslužnega otroka?

„Dobra Slavica“, tako jo je nazival, kdorkoli jo je poznal. Bila je res dobra, pridna. Vselej je natanko in takoj izpolnila vsak materin ukaz in vsako njeno željo z vidnim veseljem. V šolo ni nikdar prihajala nepripravljena. Vselej je imela nalogo natančno in lepo spisano. Če se je primerilo, to pa redkokdaj, da ne bi bilo kaj v pravem redu, vselej je prosila odpustjenja. Bila je v istini ljubka in dobra, ta mala Slavica.

Naenkrat smo zvedeli: obolela je. Ležala je tiho, brez pritožb v posteljci. Ves čas je mislila samo na šolo, naloge, učenje in tovarišice. Vse so jo ljubile, vse hodile obiskovat dan na dan, ali pa popraševat, je li ozdravela in kdaj bo prišla spet v šolo, in sto-